

DR. LÜTFİ KIRDAR KARTAL EĞİTİM VE ARAŞTIRMA HASTANESİ

KANSER HASTALIĞINDA PSİKOLOJİK DESTEĞİN ÖNEMİ & DEPRESYON

Uzm. İletişim Deniz DOĞAN

Liyezon Psikiyatri Yük.Hem.

Onkoloji Okulu

İstanbul /2014

SAĞLIK NEDİR?

Sağlık insan vücudunda;

- Fiziksel,
- Ruhsal,
- Sosyal boyutlarıyla bir bütün halinde değerlendirilmesi gereken bir olgudur.

Tüm boyutların birbiriyle etkileşimi nedeniyle uyum içerisinde olması önemlidir.

Aksi halde hastalık durumu ortaya çıkar.

HASTALIK NEDİR?

Hastalık ise;

- Biyolojik,
- Ruhsal,
- Sosyal,
- Çevresel,
- Ailesel,
- Psiko-sosyal,
- Psiko-seksüel açıdan çok boyutlu olguları içeren **bir yaşam, kimlik ve varoluş krizidir.**

SAĞLIK&HASTALIK-I

- Hastalık bizden uzak olduğu müddetçe üzerinde düşünmeyiz.
- Hatta hastalık sürecinde neler yaşandığını ya da yaşanacağını anlamaya dahi çalışmayız.
- Hastalık sağlıklı iken çoğu insanın ilgi alanına girmez.

SAĞLIK&HASTALIK-II

- Sağlıklı bir biçimde yaşamını sürdüren bir bireyin sağlığını kaybetmesi hasta rolü üstlenmesine neden olur.

HASTA VE HASTALIK

- Hastalık basit ya da yaşamı tehdit edici nitelikte olabilir.
- Hastalık bir süreci kapsar. Hastanın bu süreçte hastalığı nasıl algıladığı, kendine özgü nasıl anlamlandığı önemlidir.
- Çünkü, hastalık ile birlikte hastanın yaşam tarzı alışkanlıkları da değişmektedir.

HASTALIK SÜRECİNDE HASTA-I

- Bu süreçte hasta, hastane ortamıyla karşılaşır.
- Bu ortamda tanımadığı kişilerle bir arada olma aynı odayı paylaşma,
- Farklı alet ve/veya cihazlar arasında bulunma gibi durumları yaşar.

HASTALIK SÜRECİNDE HASTA-II

Hasta ya da hasta yakınının ;

- Yapılacak tetkikler hakkında istenilen düzeyde bilgi sahibi olmaması,
- Konuşulan tıbbi terimlerin anlaşılabilmesi,
- Herhangi bir tıbbi müdahale ya da ameliyata ilişkin belirsizlikler,

HASTALIK SÜRECİNDE HASTA-III

- Duyguların yeterli düzeyde ifade edilememesi,
- Hastalıkla ilgili daha önce yaşanmış olumsuz deneyimlerin bulunması,
- Psikolojik etkileşim bağlamında endişe, kaygı, anksiyete, inkar, depresyon gibi duygusal değişimlere neden olur.

HASTALIK

- Kanser bir hastalıktır.

- Hastalığın tipi, yeri, düzeyi, nüks yapıp yapmadığı, ağrı olup olmadığı, hastanın yaşı, cinsiyeti, kişilik özellikleri, kişinin yaşamına, ilişkilerine etkisi maddi kaynakları, eş, aile, çevre desteği hastanın hastalığa uyumunu etkiler.

HASTALIK SÜRECİNDE HASTA-IV

Dolayısıyla Onkoloji hastalarında ;

- Fiziksel hastalık tanı sürecinden itibaren gerek bakım gerekse tedavi aşamasına kadar olan süreçte hastanın biyopsikososyal açıdan bir bütün olarak ele alınması gerekir.
- Bu bağlamda hasta ve hasta yakınlarının hastalıkla baş etme faktörlerinin tespit edilmesi ve psikolojik destek almaları oldukça önemlidir.

PSİKOLOJİK DESTEK

- Kanser tanısı alan hastaların farmakolojik ve psikolojik tedavileri kadar psikiyatrik bakımları da önemlidir.
- Tedavi bakım süreci genellikle depresyon ve kaygıya yönelik psikiyatrik sendromlarla ortaya çıkar.
- Psikiyatrik sendromların tedavisinde psikososyal ve davranışsal eğitimler de önemlidir.

HASTALIK ALGISI

- Hastalığın hasta tarafından nasıl algılandığı,
- Kendine özgü nasıl anlamlandırıldığı hastanın ruhsal durumunu etkiler hale gelir.

HASTALIK ALGISININ PSİKOLOJİK BOYUTU-I

Etkilenen ruhsal durumla beraber:

- Başkalarına bağımlı olma ya da bağımsızlığını tümüyle kaybetme korkusu,
- Ayrılık endişesi,
- Gelecek endişesi,

HASTALIK ALGISININ PSİKOLOJİK BOYUTU-II

- Beden, organ ve dokularınınin zedelenme korkusu,
- Pişmanlık, suçluluk duygusu ve
- Ölüm korkusu yönelik kaygılar yaşanabilir.

HASTALIK ALGISININ PSİKOLOJİK BOYUTU-III

Bu etkilenme hasta ve hastalığa göre değişmekle beraber,

- Anksiyete,
- Depresyon,
- Regresyon,
- Kızgınlık,
- Matem reaksiyonu ve yadsıma

gibi emosyonel (duygusal) tepkiler görülebilir. Duygular mutsuzluk, suçluluk, korku, öfke ile tümüyle duyarsızlık arasında değişim gösterebilir.

Tepkiler arasında en sık ve en yaygın olarak görüleni ise, anksiyete (yoğun kaygı) ve depresyondur.

DEPRESYON NEDİR?

Depresyon;

Zihinsel, bedensel, duygusal ve/veya davranışsal bir takım belirtilerle karakterize bir durumdur. Ruh halinde bıkkınlık, ilgi, üzüntü en dikkat çekici belirtileridir.

Depresyondaki kişi duygusal açıdan mutsuz, karamsar ve ümitsizdir. Kendisine ve çevresine ilgisi azalır. Sosyal ilişkilerden kaçınır. Yalnız kalmayı tercih ederek, sorunlarını ve sıkıntılarını paylaşmak istemez. Günlük aktiviteleri kesintiye uğrar, uyku ve iştah çoğu kez bozulur. Hasta huzursuzluk duyduğunu ifade eder.

DEPRESYON

- Depresyon zihinsel faaliyetlerimizi de engeller. En sık görülen belirtiler, dikkatini toplayamama ve unutkanlıktır.
- Depresyonun davranışlardaki etkisi ise, enerji azalmasına bağlı hareketlerde yavaşlama ve aşırı halsizlik şeklinde olur. Eğer fiziksel hastalığa eşlik eden depresyon süreci yaşanıyorsa, basit günlük işler bile kişi için bir yük olmaya başlar. Hasta yoğun suçluluk duyguları hissedebilir. Herkese yük olduğunu hatta sorumluluklarını yerine getirmediğini düşünür. Cinsel ilgi ve isteğinde de belirgin azalma olur.

DEPRESYON

- Sık görülen belirtilerden biri de uykusuzluktur. Uykuya dalamama, uykunun sık sık bölünmesi veya sabah çok erken saatlerde uyanma şeklinde sorunlar görülebilir. Bazı kişilerde aşırı uyuma eğilimi olabilir. Uyumalarına rağmen dinlenmiş olarak uyanmazlar.
- Tüm bu belirtiler en az iki hafta sürekli olarak devam eder. Depresyon belirtilerinin hepsinin aynı düzeyde olması gerekmez. Şiddet ve belirtiler kişiden kişiye değişebilir.

DEPRESYON TEDAVİSİ

Depresyon tedavi edilebilen bir ruhsal hastalıktır.

En uygun tedavi protokolü Psikiyatri doktorunun ilaç tedavisi ile psikoterapinin birlikte yürütüldüğü tedavidir.

Psikoterapi; kişilerin duygu ve düşüncelerini yargılanmadan destek görebilecekleri bir ortamda ifade etmelerini amaçlar.

Depresyon tedavisinde kullanılan ilaçlar kesinlikle doktor kontrolünde kullanılmalıdır. İstenildiğinde doktor önerisi ile rahatlıkla kesilebilirler.

HASTA YAKINLARI VE SÜREÇ-I

Hasta ya da hasta yakınlarının psikolojik yakınmaları kanser hastalığının doğal bir sonucu olarak değerlendirmesi birçok psikiyatrik bozukluğun tedavi edilmemesine neden olur.

Fiziksel hastalığa eşlik eden psikolojik bir durum geliştiğinde hastanın psikoloji ya da psikiyatri desteği alması hastalıkla baş etme yöntemlerini öğrenmelerine ve yaşamsal bağlarını sürdürmelerine yardımcı olur.

HASTA YAKINLARI VE SÜREÇ-II

- Kanser tanı sürecinden itibaren hasta ile birlikte aile üyeleri de aynı düzeyde etkilendiğinden bakım sürecinin her aşamasına ailenin katılımı ve desteği de önemlidir.
- Kanser tanılı hastaların yaşam kalitesinin istenen düzeyde olması hasta ile ailesinin birlikte düşünülmesini gerektirir. Bu da duruma yönelik nasıl davranılacağını bilmekle sağlanabilir.

- Tüm hastalarımıza acil şifalar diler,
- Teşekkür ederim...